

Kihívások és lehetőségek a könnyűipar fenntartható pályára állításához

Wolf Kamilla Lili

Magyar Könnyűipari Szövetség

A Magyar Könnyűipari Szövetség (MKSZ) és a Bányá-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezetének (BDSZ) konzorciumi együttműködésében indult el 2020 júniusában a hazai ruhaipar fenntarthatóságát erősítő egyéves GINOP projekt, amelynek célja, hogy eszközöket adjon és javaslatokat dolgozzon ki a ruhaipar fenntarthatósági kihívásainak való megfeleléséhez.

TEX2GREEN WEBINARIUM

A projekt első tájékoztató rendezvényét TEX2GREEN WEBINARIUM címen az online térben tartotta meg a projekt konzorciuma 2020. november 11-én.

A háromórás rendezvényt dr. Kokasné dr. Palicska Livia, a Magyar Könnyűipari Szövetség elnöke nyitotta meg, köszöntötte az online térben megjelenteket, majd prezentációjában ismertette a projektet, annak céljait és várható eredményeit, valamint bemutatta az előadókat.

Vállalati megoldások a körforgásos könnyűiparért

A WEBINARIUM első előadásában a divatipar okozta környezeti problémák megoldására elérhető és leginkább elterjedt termék- és rendszertanúsítások, iparági programok, valamint vállalati jó példák kerültek terítékre az MKSZ elnökének előadásában. A prezentáció Kriza Máténak, a Circular Point igazgatójának „Iránymutatás – A textil-, bőr-, cipő- és ruhaipar fenntarthatósági és körforgásos gazdasági átalakítása” című, a projekt során elkészült tanulmányából ragadt ki számos jó példát, köztük a GOTS, a Fair Trade, a Cradle To Cradle, valamint a rendezvényen a későbbiekben is részletezett OEKO-TEX® tanúsításokat.

Bár ma még jellemzőbb hazánkban az csekély mértékű fogyasztói tudatos magatartás, a fenntarthatóság és a körforgásos gazdaság egyre inkább meghatározzák az iparág globális fejlődésének irányát. A vállalati gyakorlatban a jövőben várhatóan a környezetbarát megoldások kerülnek előtérbe, bár Magyarországon egyelőre inkább a kisebb gyártó cégek és tervezők mozdultak már el a fenntarthatóság irányába. Hazai jó példa a *Naturtex Kft.*, amely elsősorban természetes alapanyagokat felhasználva gyárt paplanokat, párnákat, egyéb háló- és fürdőszobai textiliákat. Példaértékű az *Enemy in the Wardrobe* magyar divatmárka, amelynek alapítói a termékeikkel megoldást kínálnak arra, hogy a vásárolt ruhamennyiség állandó növelése nélkül, jó minőségű anyagokból készült, kis darabszámú ruhakollekcióval is hogyan lehet egyszerre divatos és praktikus öltözködni egy nőnek.

Kreatív megoldással vannak jelen a magyar piacon a *Medence Csoport* művészei és dizájnerei, akik le nem bomló anyagokból (pl. régi molinók, ponyvák, nyomott óriásplakátok) készítenek egyszerre látványos és strapabíró, egyedileg készített táskákat, pénztárcákat, laptop tokokat és további kiegészítőket.

OEKO-TEX®: Felelős döntések értünk és a környezetért

A rendezvény következő előadójaként Krain Tamás, az INNOVATEXT Zrt. STeP by OEKO-TEX® auditora

tartotta meg az OEKO-TEX® tanúsításokat ismertető prezentációját, amely olyan eszközökről nyújtott információt, amelyeket a vállalkozások bevezethetnek ahhoz, hogy hitelesen bizonyítsák a fenntarthatóság iránti elkötelezettségüket. Ilyen eszközöket nyújthatnak a STeP, vagy talán a több mindenkinek is ismerős MADE IN GREEN és a STANDARD 100 by OEKO-TEX®, hiszen ezekkel a hétköznapi vásárlók gyakrabban is találkozhatnak a ruhadarabokban és különböző textiltermékeken elhelyezett címkéken.

A STANDARD 100 by OEKO-TEX® a világ egyik legismertebb, ártalmatlan anyagokra

vizsgált textiliákra alkalmazott védjegy. Valamennyi textiltermék tanúsítható a feldolgozás bármely szakaszában, a fonaltól a kikészített textilen keresztül a késztermékekig.

A CALIDA Magyarország sikertörténete: Azaz hogyan legyünk fenntarthatók a gyakorlatban?

A rendezvény következő előadójaként Ábrahám Ildikó, a Calida Magyarország Kft. ügyvezető igazgatója prezentálta a hazai jó vállalati gyakorlatokat. A Calidát a fenntartható divat egyik legsikeresebb képviselőjeként tarthatjuk számon, a gyártás során felhasznált alapanyagaik több, mint 80%-a már STeP tanúsítvánnyal rendelkezik, a gyerek ruházataik 100%-ban Made In Green tanúsítottak, a termékeik biopamutból készülnek.

A fenntarthatóság iránti elkötelezettségüket a cég 30 éves fennállása óta egyre csak erősödött, céljuk, hogy a későbbiekben 100%-ban fenntarthatóan termeljenek. Mindemellett a Calida 2018 őszén piacra dobott egy Cradle to

Cradle® tanúsítású szériát, a „100% Nature” kollekciót, amely a fenntarthatóság egy nagyszerű fejlesztéseként 100%-ban komposztálható termékekből áll.

Újrahasznosítás és 3D nyomtatás a textiliparban

A következő előadásban az érdeklődők az újrahasznosításról és a 3D nyomtatás ruhaipari alkalmazásáról tudhattak meg többet Keringer Klaudiától, aki a

PBN projektmenedzsereként engedett bepillantást nyerni ebbe a még nem elterjedt, új technológiába.

Az ötlet megszületése az ENTeR – Interreg Central Europe hároméves projektjében való részvételhez köthető. A projekt fókuszában a hulladékcsökkentés és a textilipari vállalatok és az innovációs rendszerek közötti együttműködés fontosságára való felhívás állt, annak érdekében, hogy megelőzzük a nem megújuló erőforrások kimerülését és megtaláljuk a hulladékok új zöld piacainak és a nyersanyagok al-

ternatív megoldásainak még felfedezetlen lehetőségeit. Hogyan is képzelték ezt a PBN-nél? A műanyag-hulladékok újrahasznosításával a textiliparban 3D-nyomtatáson keresztül. A textiliparban nagy érdeklődés övezi a műanyag-hulladék-újrafelhasználását és már a 3D nyomtatás is nagy népszerűségnek örvend az Európai Unióban, azonban korábban nem sikerült összekötni ezt a két területet. Bár egyelőre nincs valódi műszaki lehetőség egy teljes ruha 3D nyomtatására, további kutatások folynak arra nézve, hogy hogyan lehet kombinálni a 3D nyomtatást a textiliákkal. Mechanikai vizsgálatokkal keresték a választ arra, hogy az újrahasznosított műanyag szintje a 3D nyomtatású nyersanyagon belül hogyan befolyásolja a minőséget és más fontos mechanikai paramétereket. A kutatás még mindig folyamatban van, hisz egy egészen új technológiai megoldásról beszélünk, azonban a jelenlegi eredmények alapján várhatóan pozitív irányba fog mutatni a fejlesztés, egyelőre azonban még további optimalizálásra van szükség a technológiában.

Fenntarthatóság itthon: A hazai könnyűipar helyzete a TEX2GREEN előzetes eredményei tükrében

A rendezvény utolsó előadójaként dr. Molnár Ernő, a Debreceni Egyetem adjunktusa ismertette a hazai könnyűipari ágazat helyzetértékeléséhez készült TEX2GREEN felmérés előzetes eredményeit, figyelembe véve a Covid-19 járvány okozta változásokat.

A könnyűipari ágazatba sok terület tartozik és mindenkit másként sújt a koronavírus-előidézte válság. Bár a felmérés nem reprezentatív, mivel csak 73 cég válaszolt a kérdésekre, mégis érdekes eredmények születtek.

A szeptemberig rendelkezésre álló adatok tükrében látszik, hogy a tavaszi leállás a textil-, ruha- bőr- és lábbeligyártó ipar esetében is ugyanazon két hónapban (április és május) okozott nagyarányú visszaesést. Júliusban és augusztusban is több szakágazat produkált gyenge eredményeket. Az eredmények szerint a legnagyobb termelési érték előállítónak számító Táskafélék, szíjzart gyártása elnevezésű szakágazat (1512) számít az egyik legnagyobb visszaesőnek és az egyik leglassabb életdezőnek, ami a bőrtermék- és lábbeligyártás egészen is meglátszik.

A termelés visszaesésének komolyabb foglalkoztatási hatásai is ebben az ágazatban mutatkoztak, de a két meghatározó foglalkoztató szakágazat közül érdekes módon a lábbeligyártás (1520) mutatja a rosszabb helyzetet.

Azonban az is figyelemre méltó, hogy a termelési és foglalkoztatási adatok tükrében egyaránt találni olyan szakágazatokat, melyeket nem is igazán érintett meg a válság.

Az értékelések tükrében úgy tűnik, hogy a koronavírus-járvány súlyosabban érintette a mikro- és kisvállalkozásokat, a hazai tulajdonú cégeket, a lábbeligyártó és iparon kívül regisztrált szereplőket, továbbá a közép-magyarországi székhelyű vállalkozásokat.

Nehéz megítélni a koronavírus-járványnak az iparág hazai fejlődésére gyakorolt hosszabb távú hatásait. Az mindenestre tény, hogy már a 2010-es években is érzékelhetők voltak olyan strukturális változások a globális gazdaságban, amelyek a jövőben komoly hatással lehetnek a könnyűipar erősen globalizálódott termelési hálózatainak fejlődésére.

Az iparág sikeréhez ugyanakkor mindenekelőtt termék- és tevékenység-szerkezetváltásra van szükség, aminek során a feljebb lépés gazdasági, környezeti és társadalmi dimenziói összekapcsolódnak.

A TEX2GREEN WEBINARIUM előadásai elérhetőek a www.tex2green.hu honlapon. A projekt további eredményeiről, rendezvényeiről is tájékozódhatnak a projekt oldalán, valamint a Magyar Könnyűipari Szövetség weboldalán és közösségi oldalain is tájékozódhat.